

MADONAS NOVADA PAŠVALDĪBA
JĀŅA SIMSONA MADONAS MĀKSLAS SKOLA

Reģistrācijas Nr. 4475902348

Valdemāra bulvāris 3, Madona, Madonas novads, LV-4801
t. 64821979, e-pasts: madonasmaklasskola@madona.edu.lv

APSTIPRINĀTI
Jāņa Simsona Madonas mākslas skolas
Direktore K. Šulce

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Madonā

2024. gada 02. septembris

Izglītojamo drošības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumu Nr. 474
“Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 15. punktu, 9.punkta, 9.4. apakšpunktu. 19.04.2016
Ministru kabineta noteikumiem Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi”. Ministru kabineta 2002.gada
27.decembra noteikumi Nr.610 “Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās
pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatzglītības, arodizglītības vai
profesionālās vidējās izglītības programmas”.*

1. Izglītojamo drošības noteikumus (turpmāk - noteikumi) Jāņa Simsona Madonas mākslas skolā (turpmāk – izglītības iestāde) nosaka:
 - 1.1. Evakuācijas plāns;
 - 1.2. Iekšējās kārtības noteikumi;
 - 1.3. Drošību mācību telpās un ar tajā esošajām iekārtām un vielām, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību (iekļauj drošību koplietošanas telpās un skolas teritorijā) (pielikums Nr.1);
 - 1.4. Noteikumi par Ugunsdrošību un elektrodrošību (pielikums Nr.2);
 - 1.5. Pirmās palīdzības sniegšanu (pielikums Nr.3);
 - 1.6. Drošību mācību laikā un to starplaikos (pielikums Nr.4);
 - 1.7. Drošību izglītības iestādes organizētajos pasākumos (pielikums Nr.5);
 - 1.8. Rīcību situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt (piemēram, ja telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, izteikti spridzināšanas vai ugunsgrēka draudi) (pielikums Nr.6);
 - 1.9. Ceļu satiksmes drošību (pielikums Nr.7);
 - 1.10. Drošība uz ūdens un ledus (pielikums Nr.8);
 - 1.11. Izglītojamo higiēnu un mācību darba higiēnu (pielikums Nr.9);
 - 1.12. Drošības noteikumus ārpusklases pasākumos, tostarp ekskursijās, pārgājienos un zaļās prakses laikā (pielikums Nr.10);
2. Noteikumi ir saistoši visiem izglītojamiem un izglītības iestādes darbiniekiem, kā arī izglītojamo vecākiem (likumiskajiem pārstāvjiem) saskaņā ar Izglītības likuma 58. panta

- 1.daļas 2. punktu, kas nosaka pienākumu ievērot izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumus, vispārējās uzvedības un ētikas normas.
3. Klašu audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi iepazīstina izglītojamos un vecākus ar noteikumiem un saņem apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
 4. Ja pēc iepazīstināšanas ar noteikumiem izglītojamais atsakās vai kā citādi nespēj apliecināt iepazīšanos, atbildīgais pedagogs pieaicina papildus darbinieku šī fakta konstatēšanai un atzīmes izdarīšanai attiecīgajā dokumentā vai elektroniskajā ierakstā. Atzīmē norāda atteikšanās vai apliecināt nespējas iemeslu (ja tāds ir zināms), darbinieku parakstus, to atšifrējumu un datumu. Atteikšanās parakstīt apliecinājumu vai jebkāda citāda apliecinājuma neveikšana neietekmē izskaidroto noteikumu spēkā esamību un to saistošo spēku izglītojamam.
 5. Noteikumi ir pieejami izglītības iestādes mājas lapā, kā arī izvietoti izglītības iestādes telpās un attiecīgajā mācību kabinetā.
 6. Izglītojamiem un viņu vecākiem ir tiesības saņemt informāciju par mācību vides riska faktoriem, par preventīviem pasākumiem, lūgt palīdzību un skaidrojumu drošības jautājumu risināšanā, kā arī pienākums līdzdarboties ar izglītības iestādi, lai nodrošinātu izglītojamā vislabāko interešu principa ievērošanu.
 7. Izglītojamais ir atbildīgs par savu un citu personu drošību, veselību un dzīvību izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos.
 8. Izglītojamam ir pienākums ievērot izglītības iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotās personas, pedagoga, cita darbinieka norādījumus un rīkojumus, kas saistīti ar izglītojamo drošību un izglītojamā vislabāko interešu principa ievērošanu.
 9. Izglītojamam ir pienākums nekavējoties ziņot pedagogam vai citam darbiniekam par jebkuru situāciju, kas var apdraudēt viņa vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, tai skaitā par ugunsgrēku, spridzināšanas draudiem, vardarbību, nelaimes gadījumu vai saslimušu cilvēku.
 10. Par noteikumu neievērošanu personas saucama pie atbildības saskaņā ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem, tostarp ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteikto par izglītojamo atskaitīšanu no izglītības iestādes.
 11. Noteikumu neievērošanas gadījumā atbildīgais darbinieks piemēro šādus sodus:
 - 11.1. mutisks aizrādījums izglītojamam, skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;
 - 11.2. individuālas pārrunas ar izglītojamo, skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;
 - 11.3. pārrunas ar vecākiem, izklāsts par konstatēto drošības pārkāpuma gadījumu un skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;
 - 11.4. izglītības iestādes vadības pārrunas kopīgi ar iesaistīto pedagogu (darbinieku) un vecākiem par drošības pārkāpumu, turpmāko;
 - 11.4.1. uzdevumu vai pienākumu uzlikšana izglītojamam, kas saistīti ar drošības noteikumu ievērošanu, preventīvu darbību veikšana;
 - 11.4.2. nodarbības vai pasākuma neturpināšanas ar konkrēto izglītojamo un rīcība atbilstoši normatīvo aktu prasībām par rīcību gadījumos, kad izglītības iestādē vai tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību;
 12. Gadījumos, kad vecāki neievēro noteikumos noteikto un izglītības iestādes skaidroto izglītojamā labāko interešu nodrošināšanai, pedagogs vai cits iestādes darbinieks sniedz ziņojumu izglītības iestādes vadībai. Iestāde sazinās ar vecākiem un skaidro noteikumos noteikto, pēc nepieciešamības iesaista valsts vai pašvaldību iestāžu atbildīgās amatpersonas vai darbiniekus.
 13. Gadījumos, kad ir aizdomas par pielietoto fizisko vai emocionālo vardarbību, administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem pret izglītojamo, iestāde nekavējoties ziņo tiesībsargājošajām iestādēm un sazinās ar vecākiem.
 14. Atzīt par spēku zaudējušiem izglītības iestādes 2019.gada 01.marta iekšējos noteikumus „Izglītojamo drošības noteikumi”.

DROŠĪBA MĀCĪBU TELPĀS UN AR TĀJĀ ESOŠAJĀM IEKĀRTĀM, KAS VAR APDRAUDĒT IZGLĪTOJAMO DROŠĪBU UN VESELĪBU

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai mācību telpās un ar tajā esošajām iekārtām, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību
2. Noteikumi par drošību mācību telpās un ar tajā esošajām iekārtām un vielām, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību, attiecas uz mācību telpām skolas adresēs: Valdemāra bulvāris 3, Skolas iela 8, Madona.
3. Mācību telpas Jāņa Simsona Madonas mākslas skolā, adresē: Valdemārā bulvārī 3, Madona:
 - 3.1. Sagatavošanas kursa mācību telpa Nr. I;
 - 3.2. Zīmēšanas un gleznošanas mācību telpa Nr. III;
 - 3.3. Veidošanas mācību telpā Nr. XII (iekļauj drošības noteikumus darbā ar keramikas apdedzināšanas krāsni (mufeli);
 - 3.4. Zīmēšanas un gleznošanas mācību telpa Nr. XI;
 - 3.5. Kompozīcijas, mākslas valodas pamatu un darbs materiālā mācību telpa Nr. IX;
 - 3.6. Kompozīcijas un mākslas valodas pamatu mācību telpa Nr. VI;
 - 3.7. Koplietošanas telpas un skolas teritorija.
4. Mācību telpas Jāņa Simsona Madonas mākslas skolā, adresē: Skolas iela 8, Madona:
 - 4.1. Veidošanas mācību telpa;
 - 4.2. Dizaina un tekstila mācību telpa (iekļauj drošības noteikumus darbā ar šujmašīnu, aušanas stellēm);
 - 4.3. Metāla apstrādes mācību telpa;
 - 4.4. Mediju mācību telpa (iekļauj drošības noteikumus darbā ar datoru);
 - 4.5. Gleznošanas mācību telpa;
 - 4.6. Zīmēšanas mācību telpa;
 - 4.7. Koplietošanas telpas un skolas teritorija.

UGUNSDROŠĪGAS UN ELEKTRODROŠĪBAS NOTEIKUMI

UGUNSDROŠĪBA

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošu Jāņa Simsona Madonas mākslas skolas (turpmāk – izglītības iestāde) ēkas un piekritīgās teritorijas ekspluatāciju, ugunsdrošības prasības un rīcību ugunsgrēka gadījumā.
2. Noteikumi izstrādāti saskaņā ar ārējo normatīvo aktu prasībām par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu.
3. Izglītības iestādes ēka ir aprīkota ar ugunsdrošības signalizāciju, ugunsdzēsšanas iekšējo ūdensvadu un sūkņu staciju, kā arī ar pulveru ugunsdzēsšanas aparātiem, kuri izvietoti ēkas stāvos un atsevišķos mācību un darba kabinetos.
4. Izglītības iestādes ēkai ir izstrādāti un apstiprināti evakuācijas plāni ugunsgrēka izcelšanās gadījumā, to grafiskie zīmējumi izvietoti katrā no ēkas stāviem. Visi evakuācijas ceļi tiek uzturēti atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām ugunsdrošības prasībām, avārijas izejas apgādātas ar speciālām slēdzenēm, kuras vajadzības gadījumā var atvērt bez atslēgas palīdzības.
5. Ēkai ir ugunsdrošs pārklājums saskaņā ar būvniecības normatīvo aktu prasībām.
6. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti ugunsdrošības un elektrodrošības jautājumos. Klašu audzinātāji iepazīstina izglītojamos ar noteikumiem un saņem apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
7. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu iestādē atbild izglītības iestādes direktors.
8. Izglītības iestādes direktora un darbinieku pienākums ir informēt par ugunsdrošības signalizācijas, ugunsdzēsšanas iekšējā ūdensvada un sūkņu stacijas darbības bojājumiem, to savlaicīgai novēršanai un nepieciešamības gadījumā to nomaiņai;
9. Izglītības iestādes direktora pienākums ir nodrošināt Valsts ugunsdrošības uzraudzības dienesta inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi.

II. UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMI

10. Par noteikumu praktisko izpildi atbild visi izglītības iestādes pedagogi, darbinieki, izglītojamie, citas personas, kuras uzturas izglītības iestādē.
11. Izglītības iestādes izglītojamo pienākumi ugunsdrošībā ir šādi:
 - 11.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;
 - 11.2. uzturēt kārtībā savu mācību vietu;
 - 11.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku;
 - 11.4. izmantot tikai tās elektroiekārtas, kuras ir paredzētas mācību pienākumu veikšanai un ir lietošanas kārtībā, ievērot to lietošanas noteikumus;
 - 11.5. mācēt pielietot esošos ugunsdzēsšanas līdzekļus un inventāru;
 - 11.6. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot pedagogam, citam izglītības iestādes darbiniekam vai ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112;
12. Aizliegts smēķēt izglītības iestādes telpās un izglītības iestādes lietošanā esošajās teritorijās.
13. Iestādes ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:
 - 13.1. izmantot nestandarta sildierīces un citas elektroierīces;
 - 13.2. elektroietaisēs izmantot nestandarta drošinātājus un to kustošos ieliktnus, un citas

- nestandarta detaļas;
- 13.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;
 - 13.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;
 - 13.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēsšanas līdzekļiem;
 - 13.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;
 - 13.7. izmantot tehniskos stāvus (bēniņus un pagrabtelpas), kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai, neuzturēties šajās telpās;
 - 13.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni;
 - 13.9. ienest un uzglabāt, kā arī telpu uzkopšanai izmantot viegli uzliesmojošus šķidrumus un degošus šķidrumus, kā arī lietot atklātu uguni;
 - 13.10. mācību kabinetos dedzināt brīnumsvecītes, vaska vai stearīna sveces bez pedagogu klātbūtnes.
 14. Iestādes ēkas pagalmā un pieguļošajā teritorijā aizliegts kurināt ugunsķurkus, dedzināt atkritumus, pērno zāli un veikt citas darbības ar atklātu uguni.
 15. mācību telpās pēc katras nodarbības aizvāc degtspējīgus atkritumus un slaukāmos materiālus. Pedagoģs pēc nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.
 16. Papildus nosacījumi ugunsdrošībai izglītības iestādē saskaņā ar Ministru kabineta regulējumu par ugunsdrošību.

III. Ugunsdrošības līdzekļi

17. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēsšanas aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās (gaiteņos, pie iekšējiem ugunsdzēsšanas ūdensvada krāniem, lielākās mācību telpās), atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir informatīva uzlīme, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība, derīguma termiņš u.c.
18. Izglītības iestādē tiek nodrošināta netraucēta piekļūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.
19. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēsamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.
20. Aukstajā gadalaikā neapkurinātajās telpās un teritorijā novieto ugunsdzēsamos aparātus, kuru ekspluatācijas noteikumi pieļauj to ekspluatāciju jebkurā gadalaikā.
21. Aizliegts izmantot ugunsdzēsšanas līdzekļus citiem nolūkiem.
22. Pielietojot ugunsdzēsamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.
23. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

IV. RĪCĪBA UGUNSGRĒKA IZCELŠANĀS GADĪJUMĀ

24. Ja izcēlies ugunsgrēks, izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam vai pieaugušajam vai **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112**, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
25. Par ugunsgrēka izcelšanos iestādē paziņo ar garu, 3 reizes atkārtotu zvana signālu un mutiski.
26. Nekavējoties tiek veikta izglītojamo un darbinieku evakuācija no ugunsgrēka zonas pa evakuācijās plānā norādītajām izejām, kas nav ugunsgrēka apdraudētas.
27. Organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos. Primāri tiek evakuēti visi izglītojamie;
28. Visiem skolas darbiniekiem un izglītojamajiem **pēc evakuācijas pulcēties** autostāvvietā pie skolas vai Modonas valsts ģimnāzijas ēkā (nelabvēlīgos laikapstākļos – lietūs, sals, vējš).
29. Izglītojamie ievēro izglītības iestādes darbinieku norādījumus.

30. Glābjeties pašam vai glābjot kādu no stipri piedūmotas telpas, elpošanai izmantot samitrinātu kabatas lakatiņu vai virzīties rāpus, turot galvu pēc iespējas zemāk, kur vēl ir saglabājies elpošanai derīgs gaiss.
31. Vajadzības gadījumā izsauc uz objektu neatliekamās medicīniskās palīdzības un avārijas dienestus.
32. Izglītības iestādes darbinieki, novērtējot apstākļus savai un citu ugunsdrošībai, ugunsgrēka izcelšanās brīdī ir tiesīgi veikt ugunsgrēka dzēšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem, līdz brīdim, kad to pārņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki.
33. Iestādes darbinieki iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:
34. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;
35. norīko darbiniekus ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu īsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un iekšējā ugunsdzēsības ūdens sistēmas krāniem;
36. pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēsības pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām un tālāk ievēro Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku norādījumus.
37. Nekavējoties informē izglītības iestādes direktoru un dibinātāju.
38. Ugunsdzēsības un glābšanas dienestus izsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.
39. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi, izglītības iestādes darbinieku vainojamas rīcības dēļ, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

ELEKTRODROŠĪBA

I. Mērķis un attiecināmība

1. Elektrodrošības noteikumi Jāņa Simsona Madonas mākslas skolā (turpmāk – izglītības iestāde) nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām (turpmāk – elektrodrošības noteikumi).
2. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes direktors.
3. Par noteikumu praktisko izpildi atbild visi izglītības iestādes pedagogi, darbinieki, izglītojamie, citas personas, kuras uzturas izglītības iestādē.
4. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:
 - 4.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;
 - 4.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktorus;
 - 4.3. mācībās nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;
 - 4.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.
5. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.
6. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:
 - 6.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);
 - 6.2. nepietiekams mācību darba vietas apgaismojums;
 - 6.3. elektrostatisks lauks;
 - 6.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.
7. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:
 - 7.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;
 - 7.2. pietiekams mācību darba vietas apgaismojums;
 - 7.3. elektrodrošības instruktāžas.

II. ELEKTRODROŠĪBAS NOTEIKUMI

8. Izglītojamajiem skolas teritorijā stingri aizliegts veikt jebkādas darbības ar kontaktiem,

slēdžiem, automātiskajiem korķiem, elektrības sadales skapjiem un pārējām elektrības instalācijām.

9. Aizliegts nest uz skolu un mācību nodarbībām paštaisītas elektroierīces.
10. Stingri aizliegts tuvoties un aiztikt skolas pagalmā uzstādītos ēkas fasādes apgaismes ķermeņus.
11. Strādāt ar elektroierīcēm drīkst tikai pedagoga uzraudzībā.
12. Pirms mācību uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.
13. Ieslēgt mācībām nepieciešamās elektroiekārtas un pārliedzināties par to atbilstošu darbību.
14. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.
15. Par atklātajām neatbilstībām ziņo pedagogam vai vadībai, lai novērstu bojājumus.
16. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadi, savienojumi, kabeļi, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspiesti vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).
17. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos.
18. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarta elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.
19. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermeņu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).
20. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermeņus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.
21. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām. Ja šķidrums izlīst tuvu vai uz elektroiekārtas, instalācijām, netuvoties un nekavējoties ziņot pedagogam.
22. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.
23. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot mācību vietu.
24. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.
25. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot izglītības iestādes pedagogam un vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.
26. Ja skolas teritorijā notiek neatliekami remontdarbi, stingri aizliegts tuvoties remontdarbu vietai un aiztikt izmantojamajos elektroinstrumentos.
27. Ekstremālās situācijas, saistītās ar elektrodrošību, nekavējoties pildīt pedagoga, skolas vadības vai darbinieku norādījumus, atbilstoši evakuācijas plānam.

PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek nodrošināta pirmās palīdzības sniegšana Jāņa Simsona Madonas mākslas skolā (turpmāk – izglītības iestāde).
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, klašu audzinātājiem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.

II. Pirmā palīdzība asiņošanas gadījumos

3. Sniedzot pirmo palīdzību ievēro šādus noteikumus:
 - 3.1. brūci nedrīkst mazgāt ar ūdeni vai ar jebkādiem ārstniecības līdzekļiem;
 - 3.2. apkaisīt ar pulveri un apziest ar ziedēm, jo tas traucē brūces sadzīšanai;
 - 3.3. nedrīkst no brūces noslaucīt smiltis, zemi un tml.,
 - 3.4. nedrīkst brūci notīrīt no sarecējušām asinīm, jo var sākties asiņošana.
4. Asiņošanas gadījumos uzliek spiedošu pārsēju. Nedrīkst pie brūces pieskarties ar rokām, lai nepieļautu brūcē infekciju, neizņemot pašrocīgi svešķermeni.

III. Pirmā palīdzība apdegumu gadījumā

5. Nedrīkst ar rokām aizskart apdegušo vietu, kā arī apziest to ar ziedēm, eļļām, vazelīnu vai citām vielām.
6. Apdeguma vietu apsien ar sterilizētu materiālu. Pēc tam cietušo nogādā ārstniecības iestādē.
7. Apdegumi, kas radušies stipru skābju iedarbībā, nekavējoties 10-15 minūtes rūpīgi mazgā ar tekošu ūdens strūklu no krāna vai no ūdenstrauka.
8. Apdeguma gadījumā dod dzert daudz silta ūdens.

IV. Pirmā palīdzība apsaldējumu gadījumos

9. Apsaldēto ķermeņa daļu var ieberzēt ar sausiem siltiem cimdiem.
10. Telpās, apsaldēto ķermeņa daļu, var iegremdēt traukā ar ūdeni sasildītu līdz istabas temperatūrai. Pakāpeniski šo ūdeni papildina ar siltāku, paaugstinot ūdens temperatūru līdz 37 grādiem. Cietušajam dod dzert karstu tēju.

V. Pirmā palīdzība cietušajam no elektriskās strāvas

11. Novērtē situāciju, cenšoties pārtraukt strāvas iedarbību. To var izdarīt, atslēdzot elektrību, izslēdzot drošinātājus, motoru vai tml.
12. Kad cietušais ir atvienots no saskarsmes no strāvas iedarbības, mēģina ar viņu sazināties, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību.

VI. Saindēšanās ar gāzi

13. Saindēšanās notiek ilgstoši ieelpojot gāzi.
14. Cietušo nekavējoties nogādāt svaigā gaisā, novietot uz muguras, atpogāt apģērbu un izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

VII. Pirmā palīdzība ģīboņa gadījumā

15. Ja cietušais ir ģīboņas stadijā (reibonis, slikta dūša, spiediens pakrūtē, gaisa trūkums, redzes aptumšošanās), viņu nogulda un dod ostīt ožamajā spirtā samērcētu vates piciņu. Līdzīgi rīkoties arī gadījumos, ja cietušais ir pagībis. Pēc atgūšanās dot dzert aukstu ūdeni.

VIII. Pirmā palīdzība lūzumu, izmežģījumu un sasitumu gadījumos

16. Lūzumu un izmežģījumu gadījumos pirmās palīdzības galvenais uzdevums ir nodrošināt slimaļai ķermeņa daļai ērtu un mierīgu stāvokli, to padarot nekustīgu.
17. Ja cietušais ir tikai sasitums, bet nekas nav laužts vai izmežģīts, sasituma vietai pieliek aukstumu. Nepieciešamības gadījumā doties pie ārsta.

IX. Saišu sastiepums

18. Pirmās pazīmes ir asas sāpes locītavā un uztūkums.
19. Uztūkušai vietai pieliek aukstu priekšmetu, stingri nosaitējot un nekustinot to.

X. Pirmās palīdzības sniegšanas aptieciņa

20. Aptieciņa satur šādus priekšmetus:
 - 20.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu no inficēšanās ar infekcijām;
 - 20.2. saspaužamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;
 - 20.3. šķēres, ko izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;
 - 20.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis. Vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;
 - 20.5. trīsstūrveida plāksteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
 - 20.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;
 - 20.7. brūču plāksteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;
 - 20.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
 - 20.9. spiedoša pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
 - 20.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.
 - 20.11. Marles komprese brūču pārsiešanai;
 - 20.12. Folijas sega, lai saglabātu ķermeņa siltumu un novērstu siltuma zudumus.

XI. PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

21. Ja noticis nelaimes gadījums, noskaidrot, kas noticis, novērtēt situāciju. Nekavējoties ziņot par negadījuma faktu pedagogam vai jebkuram citam pieaugušajam.
22. Izglītojamā vecākus informē par negadījumu pēc tam, kad veikti pirmās palīdzības sniegšanas pasākumi.
23. Ja iespējams, neapdraudot savu drošību, pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību - noslēdz gāzi, nodzēs liesmu, atslēdz elektrību, uzstādi brīdinājuma zīmes.
24. Zvani pats, vai liec lai zvana kāds cits, kamēr sniedz palīdzību, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam - 113 vai 112 (centrālais palīdzības dienests).
25. Rīkojies mierīgi, precīzi nosauc: negadījuma vietu, kas noticis, cik cietušo. Nepārtrauc sarunu, pirms to nav izdarījis dispečers, atbildi uz uzdotajiem papildus jautājumiem.
26. Atgriezies pie cietušā un turpini sniegt palīdzību, līdz NMP dienesta ierašanās brīdim.
27. Ņemot vērā izglītības iestādes darbinieku zināšanu līmeni pirmās palīdzības sniegšanā un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicamas šādas darbības:
28. Pārbaudi cietušā samaņu: saudzīgi papurini cietušo aiz pleciem un skaļi uzrunā cietušo.
29. Dari visu iespējamo cietušā dzīvības glābšanai notikuma vietā: asiņošanas apturēšana, elpceļu atbrīvošana, elpināšana, masāža.

30. Pārvieto cietušo tikai tad, ja tas ir nepieciešams (cietušajam draud briesmas), mazinot risku situāciju pasliktināt mugurkaula bojājumu gadījumā. Pirms cietušo pārvietot, laužtie kauli jāpadara nekustīgi.
31. Ja cietušie ir vairāki, vispirms jāpalīdz tam, kura stāvoklis ir vissmagākais. Pirmo palīdzību izglītojamais sniedz tikai tad, ja blakus nav pedagogu un pieaugušo, kas varētu sniegt kvalitatīvu pirmo palīdzību.
32. Izglītības iestādē atrodas pirmās palīdzības medicīniskā aptieciņa tam norādītajā vietā.
33. Savlaicīga NMP dienesta izsaukšana ir tikpat svarīga kā pirmās palīdzības sniegšana. **ATCERIES!** Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu jāizsauc ikreiz, kad rodas pat mazākās aizdomas, ka cietušā stāvoklis ir smags un viņam nepieciešama ārsta palīdzība: elpošanas grūtības; sirds mazspēja; stipra asiņošana; bezsamaņa; plašs apdegums (lielāks par cilvēka plaukstas izmēriem); iespējams kaulu lūzums; šoks; saindēšanās.
34. Ja izglītojamajam nepieciešams sev specifisks medikaments, tad tam jābūt līdzī, lai nepieciešamības gadījumā to varētu lietot. Par šādiem gadījumiem izglītojamā vecākiem vai likumiskajiem pārstāvjiem laicīgi jāinformē pedagogi.
35. Jebkādu veselības traucējumu gadījumā, izglītojamajam pašam vai citiem nekavējoties par to jāziņo jebkuram no pedagogiem vai skolas darbiniekiem.

DROŠĪBA MĀCĪBU LAIKĀ UN TO STARPLAIKOS

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai mācību laikā un to starplaikos.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, klašu audzinātājiem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus.

II. Drošība mācību nodarbību laikā un starplaikos

4. Nodarbību laikā ievērot disciplīnu un netraucēt darbu pedagogam un citiem izglītojamiem. Nelietot mobilos telefonus, ja to nav atļāvis pedagogs mācību uzdevuma veikšanai.
5. Uzturēt tīrību un kārtību mācību kabinetos un koplietošanas telpās. Nebojāt inventāru un mācību palīg līdzekļus.
6. Pa mācību vai koplietošanas telpām, pārvietojoties ievērot piesardzību, neskriet. Būt īpaši uzmanīgiem, pārvietojoties pa kāpnēm un vietās kur griestu augstums ir zemāks nekā parasti.
7. Mācību darbā, izmantojot biroja tehniku (dators, kopētājs u.c.), pirms tam iepazīties ar to lietošanas (ekspluatācijas, darba drošības) instrukcijām un rīkoties atbilstoši to prasībām. Darboties tikai ar pedagoga atļauju.
8. Mācību darbā, izmantojot tehniskās iekārtas (datori, keramikas apdedzināšanas krāsns, šujmašīna, aušanas stelles u.c.), pirms tam iepazīties ar to lietošanas drošības noteikumiem un rīkoties atbilstoši to prasībām. Darboties tikai ar pedagoga atļauju.
9. Bez pedagoga atļaujas neatvērt logus, lai vēdinātu telpu. Ja logi ir atvērti, aizliegts sēdēt vai stāvēt uz palodzēm, liekties ārā pa logu. Klases un koridoru vēdināšanu veic pedagogs vai tehniskais darbinieks.
10. Negaisa, stipra vēja laikā aizvērt kabinetu logus, lai pasargātu sevi no savainošanās ar plīstošiem stikliem (to lauskām) to iespējamās izsišanās gadījumā.
11. Nekāpt uz galdiem, grāmatu kaudzēm, uz galda uzliktiem krēsliem u.tml.
12. Ja konstatēs, ka ir slidenas, slapjas telpu (gaiteņi u.tml.) grīdas, nekavējoties par to ziņot pedagogam vai ēkas tehniskajiem darbiniekiem.
13. Praktisko nodarbību laikā:
 - 13.1. darbu sākt tikai pēc pedagoga uzdevuma noklausīšanās un instruktāžas darba aizsardzībā;
 - 13.2. izpildīt visus pedagoga norādījumus;
 - 13.3. neveikt darbības, kuras var izraisīt nelaimes gadījumu;
 - 13.4. nedrīkst novērsies pašam un novērst uzmanību citiem.
 - 13.5. neskaidrību, šaubu gadījumā par uzdotā uzdevuma drošu izpildi vērsties pie pedagoga.
14. Pēkšņas saslimšanas gadījumā vai gadījumos, kad ir slikta pašsajūta, un tas var izraisīt nelaimes gadījumu, informēt par to pedagogu.
15. Mācību dienas laikā izglītojamais var aiziet no izglītības iestādes, ja par to ir informēts pedagogs un izglītojamā likumiskais pārstāvis.
16. Starpbrīdis starp mācību stundām ir noteikts, lai atpūstos, sarunātos ar izglītības iestādes izglītojamiem, laiks kas ir noteikts, lai pārvietotos uz nākošo kabinetu atbilstoši stundu sarakstam.
17. Izglītojamiem nav paredzēts atrasties mācību kabinetos bez pedagoga atļaujas.
18. Izglītojamiem ir pienākums ievērot drošības prasības, kas attiecas uz uzturēšanos izglītības iestādes telpās un teritorijā.
19. Starpbrīžos un mācību nodarbību laikā, neieiet un neuzturēties citās izglītības iestādes mācību telpās, lai netraucētu citu pedagogu un izglītojamo darbu.

DROŠĪBA IZGLĪTĪBAS IESTĀDES ORGANIZĒTAJOS PASĀKUMOS

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai izglītības iestādes organizētajos pasākumos.
2. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
3. Pirms katra pasākuma atbildīgais pedagogs saskaņo ar izglītības iestādes direktoru pasākuma plānu. Plānā norāda pasākuma norises laiku, vietu, aptuveno dalībnieku skaitu un veicamos drošības pasākumus.
4. Izglītības iestādes direktors pasākuma rīkošanu, ja pasākums tiek rīkots ārpus izglītības iestādes teritorijas, saskaņo ar vietējo pašvaldību un informē pašvaldības vai Valsts policiju par pasākuma norises laiku un vietu.
5. Par pasākuma drošību un organizāciju atbild izglītības iestādes direktors un attiecīgi norīkotā persona noteiktā pasākuma veikšanai (turpmāk – atbildīgā persona par pasākuma norisi):
6. Atbildīgās personas par pasākuma norisi pienākumi:
 - 6.1. pirms pasākuma pārbaudīt telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību attiecīgajam pasākumam un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
 - 6.2. pasākuma laikā atrasties telpā un sekot, lai tiktu ievēroti ugunsdrošības noteikumi, kā arī citi drošības nosacījumi;
 - 6.3. sekot, lai netiktu lietoti gaismas efekti, kuros izmantotas veselībai kaitīgas vielas;
 - 6.4. sekot, lai telpas netiktu pārbļīvētas ar apmeklētājiem, ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto platību uz vienu cilvēku;
 - 6.5. sekot, lai pasākuma apgaismošanai izmantotu tikai slēgtos elektrības vadus ar standarta savienojumiem;
 - 6.6. nodrošināt minimāli nepieciešamo pedagogu skaitu pasākumā;
 - 6.7. nepieciešamības gadījumā organizēt pasākuma dalībnieku evakuāciju, veikt operatīvā dienesta izsaukšanu, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī pildīt citas nepieciešamās darbības;
7. Izglītojamā dalība pasākumā iespējama tikai ar vecāka vai likumiskā pārstāvja atļauju.
8. Pasākumu laikā izglītojamie ievēro vispārpieņemtās uzvedības un pieklājības normas, skolas drošības un iekšējās kārtības noteikumus.
9. Ja pasākuma laikā izglītojamajam pasliktinās pašsajūta, jebkura nodarbība tūlīt jāpārtrauc un jāziņo pedagogam.
10. Izglītības iestādes telpās aizliegts smēķēt, lietot alkoholiskos dzērienus un citas apreibinošas vielas, uzturēties alkohola reibumā;
11. Pasākumu laikā mācību kabinetos uzturēties atļauts ar klases audzinātāja vai attiecīgā darbinieka atļauju;
12. Ārkārtas situācijās (ugunsgrēks, plūdi, spridzināšanas draudi u.c.) vai ekstremālās un nestandarta situācijās, pasākuma laikā, dalībnieki rīkojās pēc atbildīgās personas norādījumiem un ievērojot izglītības iestādes drošības noteikumus par rīcību šādās situācijās noteikto.

**PAR RĪCĪBU SITUĀCIJĀS, KURAS IEPRIEKŠ NEVAR PAREDZĒT (PIEMĒRAM JA
Telpās JŪTAMA GĀZES SMAKA, PLŪDI, IZTEIKTI SPRIDZINĀŠANAS VAI
UGUNSGREKA DRAUDI)**

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai un rīcībai ārkārtējās situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt. Ārkārtēja situācija ir gadījumi, kad pastāv briesmas dzīvībai, veselībai, drošībai, apkārtējai videi vai īpašumam, piemēram: ugunsgrēks, jūtama gāzes smaka, atrasta ķīmiska viela, atrasts aizdomīgs priekšmets, izglītības iestādei izteikti spridzināšanas draudi, saņemts aizdomīgs pasta sūtījums vai citi gadījumi, kas var liecināt par sprādzienbīstamību un ugunsgrēka rašanos izglītības iestādē.
2. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
3. Izglītojamo likumisko pārstāvju (turpmāk – vecāki) un citu izglītības iestādei nepiederošo personu uzturēšanos izglītības iestādē nosaka iekšējie noteikumi par kārtību, kādā izglītojamo vecāki un citas personas uzturas izglītības iestādē.
4. Izglītības iestāde regulāri veic telpas un piekritisgās teritorijas preventīvu apsekošanu, pievēršot uzmanību aizdomīgām aktivitātēm (piemēram, personu aktivitātēm pie izglītības iestādes ēkām un piekritisgajai teritorijai) un bez uzraudzības atstātiem saiņiem, somām vai citiem aizdomīgiem priekšmetiem.
5. Ja saņemtas ziņas par sprāgstvielām telpās, spridzināšanas draudi un vai atrasts aizdomīgs priekšmets vai sainis, nekavējoties ziņot Valsts policijai pa tālruņa numuru 110 un pēc informācijas nodošanas rīkoties saskaņā ar Valsts policijas darbinieka sniegtajām norādēm.
6. Darbinieks nekavējoties informē izglītības iestādes direktoru, lai visaptveroši reaģētu uz jau radušos vai iespējamo ārkārtējo situāciju. Izglītojamais un citas personas (savu spēju robežās) ziņo jebkuram skolas darbiniekam.
7. Izglītības iestādes darbinieki veic šādas darbības ugunsgrēka draudu gadījumā:
 - 7.1. mutiski norīko par visu evakuācijas durvju atvēršanu;
 - 7.2. pārliecinās, vai ir iedarbināta ugunsgrēka izziņošanas sistēma un ar zvana pogu veic trauksmes signālu par evakuāciju no izglītības iestādes telpām;
 - 7.3. organizē evakuāciju pa tuvāko evakuācijās plānā norādīto izeju;
 - 7.4. ziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (turpmāk - VUGD), zvanot uz tālruņa numuru 112 (ņem vērā, ka telefona klausuli pirmais noliek VUGD dispečers);
 - 7.5. pēc nepieciešamības rīkojas atbilstoši noteikumiem par rīcību ugunsgrēka izcelšanās gadījumā.
8. Lai nodrošinātu pilnīgu izglītojamo un darbinieku (kā arī citu personu) evakuāciju, atbildīgā persona veic izglītības iestādes telpu apsekošanu un ziņo direktoram (vai citai atbildīgajai personai) par apsekošanas rezultātiem un nodrošina, lai cilvēki bez attiecīga rīkojuma neatgriežas telpās.
9. Atrodot nepazīstamus priekšmetus vai vielas, neaiztiek tās:
 - 9.1. Zvani uz 110 (Valsts policija), vai 112 (glābšanas dienests).
 - 9.2. Ziņo skolotājam vai skolas vadībai (Direktore Kristīne Šulce tel: 28615694)
 - 9.3. Ja esi aizticis nezināmas vielas, zvani 113 (neatliekamā medicīniskā palīdzība).
 - 9.4. Ja ir aizdomas, ka nezināmais priekšmets ir spridzeklis, zvani uz 112 .
 - 9.5. Aicini tuvumā esošos pieaugušos cilvēkus palīgā!

CEĻU SATIKSMES DROŠĪBA

1. Noteikumi nosaka nosacījumus ceļu satiksmes drošībai.
2. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
3. Izglītojamie un pavadošie darbinieki uz ceļa pārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu vai ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājēji, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, pārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam. Velosipēdisti pārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
4. Izglītojamie piedalās ceļu satiksmē diennakts gaišajā laikā.
5. Gājēji šķērso brauktuvi pa gājēju pārejām. Ja šādu pāreju nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
6. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājēji ievēro satiksmes regulētāja norādes vai gājēju luksofora signālu.
7. Citos gadījumos gājēji iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
8. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājēji, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, apstājas uz drošības salas ceļu satiksmes normatīvo aktu izpratnē. Ja tādas nav, gājējs apstājas vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos.
9. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.
10. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.
11. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājēji nešķērso brauktuvi, dodot ceļu operatīvajam transportlīdzeklim.
12. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju atļauts uz iekāpšanas laukumiem. Ja tādu nav, tad transportlīdzeklī gaida uz ietves vai ceļa nomales.
13. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uz brauktuves drīkst uziet, lai iekāptu tramvajā. Tas atļauts tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstāties, obligāti pārliecinoties, vai netuvojās kāds transportlīdzeklis. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājēji atbrīvo brauktuvi.
14. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstāties. No tā izkāpj no ietves vai ceļa nomales puses. Ja iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams no ietves vai ceļa nomales puses, to dara no brauktuves puses, ievērojot piesardzību un neradot traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.
15. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda tehniskais stāvoklis atbilst drošas braukšanas prasībām.
16. Velosipēdisti pa ceļu brauc vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves malai. Velosipēdisti var braukt arī par ceļa nomali un gājēju ietvi, netraucējot gājējiem.
17. Velosipēdistam aizliegts braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa un vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot izglītojamos vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam.

DROŠĪBA UZ ŪDENS UN LEDUS

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai uz ūdens un ledus, lai novērstu izglītojamā dzīvībai un veselībai bīstamu situāciju rašanos upju, ezeru un ūdenskrātuvi tuvmā jebkurā gadalaikā.
2. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.

II. Drošība uz ūdens

3. Atrodies pie ūdens, jebkurā gadalaikā ievērot piesardzību un nepārvērtēt savus spēkus. Noslīkšanas risks iespējams gan vasarā, atpūšoties pie ūdenskrātuves, gan ziemā un pavasarī, ielūstot ledū.
4. Izvēlēties pašvaldības apstiprinātās peldvietas. Ja tādas nav, izvēlēties peldvietu ar lēzenu krastu, vēlams ar cietu pamatu. Upēs izvēlēties vietu, kur ir vismazākā straume, tuvmā nav atvaru vai citu bīstamu vietu.
5. Nepeldēties vienam. Ja uz ūdens radīsies problēmas, svarīgi, lai būtu cilvēki, kas spētu ekstremālā situācijā palīdzēt.
6. Nepeldēties stiprā vējā, naktī vai negaisa laikā.
7. Ja notikusi pārkaršana saulē, ūdenī iet lēnām, lai nebūtu strauja ķermeņa temperatūras maiņa, kas var izraisīt muskuļu krampjus vai sirdsdarbības un asinsrites traucējumus.
8. Vizinoties ar laivu vai citu peldlīdzekli, uzvilkt glābšanas vesti.
9. Bērniem atļauts ūdenī spēlēties ar piepūšamām rotaļlietām, ja pieaugušais atrodas ūdenī starp krastu un dziļumu.
10. Ja bērns ūdenī atrodas dziļāk par jostasvietu, tad ar viņu nepārtraukti uztur vizuālo kontaktu.
11. Uzmanīties no viļņiem, kas var nogāzt no kājām. Vilkmes straume peldētāju var ienest dziļāk jūrā.
12. Ja izglītojamais iekļūst straumē, saglabāt mieru, peldēt pa straumi uz priekšu, cenšoties nokļūt tuvāk krastam.
13. Ūdenī neizsaukt maldinošus izteikumus par slīkšanu vai glābšanu, ja tas nav nepieciešams.
14. Aizliegts lēkt ūdenī no tramplīna, laipas, tilta vai krasta.
15. Aizliegts peldēt aiz bojām, kas ierobežo peldvietu.
16. Aizliegts peldēties ūdens tilpnēs, kur tas ir aizliegts.
17. Palīdzības sniegšanu slīcējam sniedz persona, kura apguvusi peldēšanas tehniku un zina paņēmienus, kā satvert cietušo un izvilkst viņu krastā. Vienlaicīgi parūpējieties par savu drošību, izmantojot kādu peldlīdzekli (piem. bumbu, piepūšamās rotaļlietas vai tml.).
18. Slīcējam var sniegt palīdzību no krasta, pametot virvi vai kādu peldošu priekšmetu, kas palīdzētu noturēties virs ūdens.
19. Nelaiemes gadījumā nekavējoties izsaukt glābējus pa tālruni 112, pēc iespējas precīzāk norādot nelaiemes vietas koordinātes un piebraukšanas iespējas. Sagaidīt glābējus un norādīt cietušā atrašanās vietu.

III. Drošība uz ledus

20. Lielākā bīstamība darbībām uz ledus ir ziemas sākumā, kad ledus kārta vēl nav izveidojusies pietiekami bieza, un pavasarī, kad ledus kļūst trausls.
21. Lai varētu droši slidot, spēlēt hokeju vai darīt ko citu uz ledus, nepieciešams vismaz 25 cm biezs ledus.

22. Ūdenstilpnes neaizsalst vietās, kur ūdenskrātuvēs ietek siltāks rūpnieciski izmantots ūdens, upju grīvās un sašaurinājumos, kuģošanas ceļos, zem tiltiem, zvejnieku izcirsto āliņģu vietās.
23. Ledus izturību mazina arī iesalušas niedres, krūmi vai citi priekšmeti.
24. Lai palīdzētu ledū ielūzušajam cilvēkam, viņam tuvojas rāpus vai guļus, netuvojoties līdz pašai ielūzuma vietai.
25. Ledū ielūzušajam apmēram no 2- 5 metru attāluma pamet auklu, sasieta apgērba gabalu, garu koku vai kādu citu priekšmetu.
26. Ja glābēji vairāki, ievēro, ka viens no otra atrodas 2-3 m attālumā.
27. Izvelkot cietušo uz ledus, tāpat rāpus virzās prom no bīstamās vietas līdz krastam. Pats glābējs nedrīkst aizmirst par iespējamām briesmām ielūzt ledū.
28. Ja pamanāt, ka cilvēki ir aizgājuši pārāk tālu no krasta un var rasties problēmas atgriezties atpakaļ, kā arī ja cilvēks ir ielūzis ledū nekavējoties zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112. Centieties pēc iespējas precīzāk norādīt negadījuma vietu, un tuvākos piebraukšanas ceļus. Sagaidīt glābējus un norādīt cietušā atrašanās vietu.

NOTEIKUMI PAR PERSONAS HIGIĒNU UN MĀCĪBU DARBA HIGIĒNU

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus personas higiēnai un mācību darba higiēnai.
2. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
3. Personas higiēna ietver roku higiēnas ievērošanu, personīgās higiēnas ievērošanu, respiratorās etiķetes ievērošanu.

II. Roku higiēnas ievērošana

4. Roku higiēnas ievērošanā būtiski ir mazgāt rokas, kad tas ir nepieciešams, sevišķi:
 - 4.1. pēc tualetes apmeklēšanas;
 - 4.2. pēc deguna šņaukšanas, klepošanas vai šķaudīšanas;
 - 4.3. pēc pieskaršanās dzīvniekiem, dzīvnieku barošanas vai to atkritumu savākšanas;
 - 4.4. pēc uzkopšanas darbiem un pieskaršanās atkritumiem;
 - 4.5. pēc sabiedrisko vietu apmeklēšanas, ierodoties izglītības iestādē vai mājās;
 - 4.6. pirms ēšanas un dzeršanas vai ēdiena pasniegšanas;
 - 4.7. kad rokas ir acīmredzami netīras, ja konkrētā situācijā rodas šaubas par roku tīrību.
5. Lai pareizi mazgātu rokas, veikt šādas darbības:
 - 5.1. pirms roku mazgāšanas pārliicināties, vai pie roku mazgātnes ir visi nepieciešamie piederumi roku mazgāšanai;
 - 5.2. sasalpina rokas un apakšdelmus zem tekošas ūdens strūkļas;
 - 5.3. pārklāj rokas ar ziepēm;
 - 5.4. ziepes rokās saputo, vismaz 15 sekundes ieziepē visas roku virsmas, jo katra mazgāšanas līdzekļa efektivitāte ir atkarīga no tā iedarbības laika;
 - 5.5. ieziepētas plaukstas berž no visām pusēm, pirkstu starpas, pirkstu galus pretējās rokas delnās, abu plaukstu virspusi, abus īkšķus pretējās rokas delnās, kā arī iztīra nagus. Šajā laikā rokas netur zem ūdens strūkļas;
 - 5.6. vismaz 10 sekundes rokas skalo zem tekošas ūdens strūkļas;
 - 5.7. roku mazgāšanas laikā izvairās no ūdens šļakstīšanās vai pieskaršanās izlietnei;
 - 5.8. rokas nosusina ar tīru dvieli. Ārpus dzīvesvietas ieteicams izmantot vienreizlietojamus papīra dvieļus. Koplietojamie auduma dvieļi nav ieteicami.
 - 5.9. ar roku regulējamu ūdens krānu (maisītāju) aizgriež ar papīra dvieļa palīdzību. Uz ūdens krāna rokturiem var atrasties infekcijas slimību izraisītāji, jo tiem pieskaras arī pirms roku mazgāšanas;
 - 5.10. papīra dvieli met atkritumu tvertnē, nepieskaroties papīrgrozam ar rokām.
6. Ja nav pieejams aprīkojums roku mazgāšanai, ir pārtraukta ūdens padeve vai nav pieejams dzeramā ūdens kritērijiem atbilstošs ūdens, roku dezinfekciju var veikt bez mazgāšanas, lietojot ātras iedarbības roku dezinfekcijas līdzekli. Roku dezinfekciju bez mazgāšanas vēlama tikai tad, ja rokas nav īpaši netīras.

III. Personīgās higiēnas ievērošana

7. Viens no personiskās higiēnas pamatelementiem ir ādas kopšana un matu kopšana. Ķermeni mazgā 4 vai 5 reizes nedēļā, mainot arī veļu. Siltākā laika periodā ķermeni mazgā biežāk.

8. Sevišķi rūpēties par roku tīrību. Roku āda izdala īpašas vielas, kas spēj iznīcināt uz tās nonākušos mikroorganismus. Jo tīrāka ir roku āda, jo spēcīgāka ir šo baktēriju iedarbība; piem., uz tīrām rokām nonākušo baktēriju skaits 10 minūtēs samazinās par 15 procenti, bet uz netīrām rokām 20 minūšu laikā - par 5 procenti.
9. Līdz pat 95 procentiem kopējā baktēriju skaita uzkrājas zem nagiem, tāpēc svarīga ir pareiza nagu kopšana.
10. Mutes dobuma un zobu kopšana ne tikai palīdz saglabāt zobus, bet arī novērš dažu orgānu (sirds, locītavu, nieru u.c.) slimības.
11. Regulāri tīrīt apģērbu un apavus, kopt dzīvojamo platību, kurā uzturas.
12. Matus mazgāt regulāri, sakopt. Ir nepieciešams izmantot higiēnas kopšanas individuālos līdzekļus (ķemme, vienreizējās lietošanas salvetes).
13. Svarīgs personiskās higiēnas elements ir norūdišanās un fiziskās kultūras pasākumi - rīta vingrošana, fizikultūras pauzes mācību darba laikā, kuras atjauno darbaspējas un palielina arī ražīgumu, fiziskās kultūras pasākumi atpūtas stundās pēc mācībām, piem., sporta nodarbības, pastaigas u.c.
14. Veselību un garīgo darbaspēju saglabāšanos sekmē racionāls un regulārs dienas režīms. Katra regulāra un noteiktā laikā izpildīta darbība kļūst par nosacījuma kairinātāju nākamajai darbībai, tāpēc atsevišķu nodarbību veids noteiktās stundās, kā arī regulāra mācību un atpūtas mija taupa organisma spēkus, palielina darbaspējas un labvēlīgi ietekmē veselību.
15. Dienas režīmā paredz rīta un vakara higiēnu, vingrošanu, izglītības darbu un interešu izglītību, mājas darbu, atpūtu.
16. Viens no pilnīgākiem un organismam nepieciešamākiem atpūtas veidiem ir miegs. Lai miegs būtu pilnvērtīgs, tas ir regulārs, nepārtraukts, dziļš, pietiekami ilgs, guļot higiēniskos apstākļos. Vēlams, lai gaisa temperatūra guļamistabā ir 15-22 grādi. Vasarā ieteicams gulēt pie atvērta loga, bet ziemā vismaz pie atvērta vēdlodziņa, ja to atļauj meteoroloģiskie apstākļi.

IV. Respiratorās etiķetes ievērošana

17. Klepojot un šķaudot, aizklāt degunu un muti ar vienreizlietojamo salveti, pēc lietošanas izmantoto salveti izmest un nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni. Ja nav pieejamas salvetes, šķaudot vai klepojot, cik iespējams, aizklāt muti un degunu nevis ar plaukstu, bet ar saliektas rokas elkoņa locītavas iekšējo virsmu.
18. Izvairieties pieskarties mutei, acīm, degunam ar nemazgātām rokām.
19. Regulāri un rūpīgi mazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni, lai izvairītos no vīrusa pārnesšanas ar rokām uz savu seju vai citiem cilvēkiem.
20. Gadījumos, kad ūdens nav pieejams, roku tīrīšanai izmantot spirtu saturošus dezinfekcijas līdzekļus vai speciālās mitrās salvetes.
21. Īpaši pievērst uzmanību roku mazgāšanai pirms ēšanas vai dzeršanas, pēc tualetes apmeklēšanas, pirms un pēc darba ar viedierīcēm.
22. Censties izvairīties no kontakta ar personām, kurām ir gripai līdzīgi simptomi vai uzturieties vairāk nekā 1 m attālumā.
23. Ja ir saslimšanas simptomi, neapmeklēt izglītības iestādi, palikt mājās un sazināties ar savu ģimenes ārstu.
24. Ja ir aizdomas par saslimšanu ar Covid 19 infekcijas slimību nekavējoties sazināties ar savu ģimenes ārstu.

V. Telpu vēdināšana

25. Izglītības iestāde nav ierīkota mehāniskā ventilācijas sistēma izņemot sanitārajos mezglos, pastiprināti tiek veikta regulāra telpu dabiskā ventilācija jeb vēdināšana, atverot logus un durvis.

26. Lai panāktu efektīvu CO₂ koncentrācijas kritumu mācību telpā, jāievēro šādi pareizas telpas vēdināšanas pamatnosacījumi:
 - 26.1. vēdināšanas laikā telpā neuzturas izglītojamie;
 - 26.2. vēdināšana tiek veikta ar pilnībā, nevis pusvīrus atvērtu logu (-iem);
 - 26.3. vēdina atverot visas konkrētās telpas logus un durvis, ja pastāv tāda iespēja;
 - 26.4. starpbrīdīm atvēlētais laiks maksimāli tiek izmantots vēdināšanai. Vienlaikus ir pieļaujams, ka izglītības iestādē mācību stundu laikā tiek veidotas pauzes un ik pēc 20 / 30 minūtēm tiek vēdinātas telpas vismaz 10 minūtes (ziemā – vismaz 5 minūtes).
27. Telpu vēdināšanu veic pedagogs, vai tehniskais darbinieks.

VI. Mācību darba higiēna

28. Ievērot tīrību un kārtību telpā un mācību vietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.
29. Mācību stundās izglītojamā apģērbam un matu sakārtojums ir kārtīgs, lai tas netraucētu mācību uzdevumu veikšanu un neradītu risku veselībai.
30. Keramikas un metāla apstrādes mācību stundās lietot speciālu apģērbu (priekšauts, acu aizsargs, cimdi u.c.)

DROŠĪBAS NOTEIKUMI ĀRPUSKLASES PASĀKUMOS, TOSTARP EKSKURSIJĀS, PĀRGĀJIENOS UN ZAĻĀS PRAKSES LAIKĀ

1. Noteikumi nosaka nosacījumus izglītojamo drošībai, izglītības iestādes ārpusklases pasākumos, tostarp ekskursijās, pārgājienos un zaļās prakses laikā (turpmāk- ārpusklases pasākums).
2. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
3. Pirms došanās ārpusklases pasākumā, atbildīgais pedagogs rīkojas un izpilda noteiktas organizatoriskās prasības atbilstoši normatīvajiem aktiem par izglītojamo drošību (rakstisku informāciju, kurā norādīts pasākuma veids, laiks, vieta, pārvietošanās iespējas, izglītojamo saraksts, saziņas iespējas ar vecākiem, kā arī datums, kad izglītojamie iepazīstināti ar drošības noteikumiem, ceļu satiksmes drošību).
4. Atbildīgais pedagogs ne vēlāk kā trīs dienas pirms ārpusklases pasākuma informē izglītojamo vecākus par pasākuma veidu, laiku, vietu, pārvietošanās iespējām un saziņas iespējām.
5. Izglītojamo dalībai ārpusklases pasākumā nepieciešama rakstiska vecāku piekrišana.
6. Dodoties ārpusklases pasākumā izglītojamie ir sezonai un laika apstākļiem atbilstošā apģērbā.
7. Ja izglītojamo aizvešanai uz ārpusklases pasākuma vietām izmanto transportu, iekāpšana transportlīdzeklī notiek pa grupām pedagoga pavadībā. Pirmie transportlīdzeklī kāpj izglītojamie un pēc tam – persona, kura viņus pavada (uz 10 izglītojamajiem tiek nodrošināta 1 pedagoga nepārtraukta klātbūtne). Tādā pašā kārtībā notiek izglītojamo izkāpšana no transportlīdzekļa.
8. Jebkura veida transportā stingri jāievēro transporta lietošanas un ekspluatācijas noteikumi.
9. Ievērot kulturālās un uzvedības saskarsmes normas, respektēt citu izglītojamo un pedagogu personību, fiziskās un garīgās īpatnības.
10. Ārpusklases pasākumu laikā aizliegts ēst nezināmus augus vai produktus ar nezināmu sastāvu un neatbilstoši uzglabātus.
11. Nekādā gadījumā netuvoties dabīgām vai mākslīgām ūdens tilpnēm, atrasties tikai pedagoga klātbūtnē.
12. Aizliegts tuvoties nepazīstamiem priekšmetiem, vielām, dzīvniekiem.
13. Aizliegts kontaktēties ar sastaptiem nepazīstamiem cilvēkiem un sniegt jebkāda veida informāciju par sevi vai citu izglītojamo. Par svešas personas kāda veida intereses izrādīšanu, uzmākšanos nekavējoties ziņot pedagogam.
14. Izglītojamajiem stingri aizliegts veikt patvarīgas izmaiņas plānotajā maršrutā un laikā vai pamest ārpusklases pasākuma norises vietu.
15. Ja noticis nelaimes gadījums, atbildīgā persona:
 - 15.1. cietušajam sniedz pirmo palīdzību;
 - 15.2. ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai organizē cietušā nogādāšanu ārstniecības iestādē;
 - 15.3. par nelaimes gadījumu nekavējoties informē izglītības iestādes direktoru un cietušā vecākus vai likumisko pārstāvi.
16. Satopoties ar bīstamu situāciju, izglītojamais nekavējoties par to ziņo atbildīgajam pedagogam un ievēro piesardzības pasākumus. Atbildīgais pedagogs lemj par ārpusklases pasākuma turpināšanu, pārtraukšanu vai izmaiņām un nekavējoties informē izglītojamo vecākus vai likumiskos pārstāvjus.